

BOEKAANKONDIGINGEN.

MAX H. KUCZYNSKI, *Der Erreger des Gelbfiebers, Wesen und Wirkung*. Berlin, JULIUS SPRINGER, 1929, 189 bladzijden, 158 afbeeldingen. Prijs 24 mark.

De schrijver, bekend door zijn studies over vlektyphus en Rocky-Mountains fever, geeft in dit boekje een uitgebreid overzicht van zijn onderzoekingen betreffende de aetiologie van de gele koorts. Zooals men weet, is het virus in het menselijke lichaam met eenige zekerheid nog niet gezien, ook niet bij den rhesusaap. KUCZYNSKI verdenkt wel zeer kleine korreltjes in de erythrocyten, zonder zich beslist uit te drukken. De afmetingen der verdachte lichaampjes van een filtrabel virus zijn zóó klein, dat een onderscheiding van de natuurlijk voorkomende granulaties der weefsels of bloedcellen uitgesloten is, zoolang geen specifieke reactie bestaat. Meer positief uit zich KUCZYNSKI over de cultures van het virus op den door hem samengestelden voedingsbodem. Aan de beschrijving van de methode en de bespreking van het talrijke hierbij verwerkte dierenmateriaal is dan ook een ruime plaats toebedeeld. Evenals bij vlektyphus, waarbij KUCZYNSKI een rechtstreekschen samenhang van virus, Rickettsia in de luis, en den proteus XI9 in de kweek aanneemt, vindt hij ook bij de gele koorts, dat het aan de grens van de onzichtbaarheid staande virus uit het menselijk lichaam in de cultuur uitgroeit tot een groven bacil, de *B. hepatodystrophicans*, die tot de diphtheroiden behoort. De bijzonderheden van de cultuur, haar werking op den ontvankelijken rhesusaap, de afwijkende ziektebeelden, immunisatieproeven en hun interpretering moeten in het oorspronkelijke bestudeerd worden; de zeer ingewikkelde werkwijze, met veel beschouwingen, leent zich niet tot een verkorte weergave. Het boek is niet gemakkelijk te lezen. Hoe dit gemeend is, wordt begrijpelijk uit het volgende citaat. „Wollten wir demnach die Krankheit ganz kurz und sachlich benennen, so müssten wir ihr den Namen einer: Hepatodystrophia glycopriva acuta infectiosa geben”. De afkorting voor „Gelbfieber”?

Men moet echter erkennen, dat KUCZYNSKI met tal van nieuwe en origineele gedachten voor den dag komt en sterk de neiging vertoont, zich van oude, remmende gedachten los te maken. Ontegenzeggelijk is het noodig naar nieuwe wegen te zoeken, wil men in de duisternis, die over de wereld der filtrabele en invisibele virussoorten ligt, eenig licht brengen. Of hij daarin geslaagd is, is een andere vraag. Het zou zeer voorbarig zijn, aan te nemen, dat wij hier reeds voor de oplossing van het vraagstuk staan, m.a.w. aan te nemen, dat de *B. hepatodystrophicans* de stamvader van het virus, resp. een sterk van het eigenlijke virus verwijderde phaenotype is. Er zal nog veel kostbaar en moeilijk werk verricht moeten worden, om in deze een uitspraak te kunnen doen. In het Instituut voor Tropische Hygiëne te Amsterdam zijn na-onderzoekingen gaande.

SCHÜFFNER.